

Predmet: Lovas (Ljuban Devetak i dr.)

Broj predmeta: K. Po2 br. 22/10

Glavni pretres 16.01.2012.

Извештај: adv. Marina Kljaić, punomoćnik oštećenih

Tužilaštvo za ratne zločine podnelo je 28.12.2011. godine preciziranu optužnicu po kojoj su se optuženi izjašnjavali. Svi optuženi su ostali pri ranije iznetim odbranama i u celosti negirali navode iz precizirane optužnice.

Optuženi Ljuban Devetak naveo je da se precizirana optužnica uopšte ne odnosi na njega. Ni za čiju smrt nije odgovoran. Napominje da nije bio nikakva vlast u selu, već samo direktor Zadruga. Radnu obavezu uvela je vojska, kada je komandant 2. Pgmbr, Dušan Lončar, njemu i Veljoviću dao vreće i izdao naredbu da se meštani poginuli prilikom napada na Lovas sahrane. Skupljanje letine je obavljeno u interesu Zadruga. Nije nikada učestvovao u zatvaranju meštana Lovasa, a takođe nije: saslušavao ni zastrašivao Snežanu Krizmanić i Antona Krizmanića; naredio optuženom Petroniju Stevanoviću da likvidira Marina i Katicu Balić; zajedno sa optuženim Milanom Devčićem i Milanom Radojčićem sačinjavao spiskove za likvidaciju zatvorenih u podrumu mesne Zajednice; učestvovao u ispitivanju Stipe Dolačkog i braće Darka i Željka Pavlića i predavanju istih optuženom Petroniju Stevanoviću; na bilo koji način učestvovao u akciji na minskom polju.

Optuženi Milan Devčić negirao je da je učestvovao u zatvaranju stanovništva. S obzirom da se nalazio u sastavu JNA, smatra da su oni izdali takvu naredbu. Sve je bilo pod kontrolom vojne policije, a pripadnici vojne bezbednosti učestvovali su u saslušanju ljudi. Takođe nije učestvovao u određivanju ljudi koji će iz Zadruga biti prebačeni u zatvor u podrumu mesne zajednice, nije sačinjavao spisikove za likvidaciju zajedno sa opt. Ljubanom Devetekom i Milanom Radojčićem, niti je bilo koga zlostavljao. Oštećenog Petra Vuletu samo je saslušavao - navodi oštećenog da ga je maltretirao nisu istiniti.

Optuženi Milan Radojčić navodi da nije učestvovao ni u kakvom stradanju civila u Lovasu. U sastavu TO Lovas, čiji je bio komandant, nisu bili delovi grupe *Dušan Silni*. Tužilac to pogrešno zaključuje na osnovu potvrda koje im je izdavao. Izdavanje potvrda vršio je samo iz razloga kako bi tim ljudima pomogao da ostvare neka prava. Obeležavanje kuća vršeno je da bi se znalo da su proverene, a nošenje belih traka oko ruke je značilo da se radi o meštanima Lovasa, s obzirom da je u selu bilo mnogo vojske sa raznih strana. U odnosu na uvođenje radne obaveze, navodi da je kao TO imao stalnu obavezu da se stara o funkciji komunalija kao što su struja i vodovod i da je stalno i radio na tome. Nikoga nije saslušavao, to je radila milicija. O nestanku ljudi koji su bili zatvoreni u podrum MZ, navodi da treba pitati Ljubu Jelića jer je on bio zadužen za taj zatvor.

Optuženi Željko Krnjajić navodi da kao komandir SM Tovarnik, prilikom napada na Lovas, nije nekontrolisano pucao, baca bombu ili to nekome od pripadnika milicije naredio, već da je samo rekao ljudima da pucaju u vazduh kako bi eventualni neprijatelj pomislio da ih je mnogo više. Grupa koju je vodio kretala se samo desnom stranom Ulice Ive Lole Ribara, i nikoga od civila nisu odveli u Zadrugu, što su potvrdili i svedoci Franjo Žadanj i Željko Japundža. Nijednom civilu nije pretio ili ga zlostavljao. Pripadnici njegove grupe nisu zapalili ni jednu

kuću. Takođe, nemaju nikakve veze ni sa stradanjem bračnog para Badanjak, jer se tim pravcem nisu ni kretali.

Optuženi Miodrag Dimitrijević ističe da nije imao nikakvo ovlašćenje za izdavanje komandi, pa nikome nije ništa ni naredio. U Lovasu je komandovala 2. pgmbr preko svojih organa, koje je uspostavila. Tačno je da je bio u mestu najviši po činu, ali ne i po rangu, pa stoga nije ni po tom osnovu odgovoran. Nema nikakvih pisanih tragova odnosno dokaza da je izdavao naredbe. Na sastanke sa predstavnicima lokalne vlasti je išao samo da bi se upoznao sa situacijom. Optuženom Darku Periću nije naredio da koristi civile kao *živi štit* - Perić je to uradio samoinicijativno.

Optuženi Darko Perić i Dragan Bačić nemaju nikakv komentar o preciziranoj optužnici, dok optuženi **Radovan Vlajković, Radisav Josipović, Jovan Dimitrijević i Saša Stojanović** smatraju da im tužilac preciziranom optužnicom daje mnogo veću ulogu u dešavanjima na minskom polju nego što su je zaista imali.

Izjašnjavajući se o preciziranoj optužnici, **Petronije Stevanović** takođe negira svoje učešće u zlostavljanjima i ubistvima protivpravno zatvorenih civila, tvrdeći da su civile iz podruma MZ preuzimali i likvidirali dobrovoljci Kosta i Aždaja. Optuženi **Aleksandar Nikolaidis**, pored negiranja svog učešća u stradanjima civila, tereti optuženog Ljubana Devetaka da je saslušavao Stipu Dolačkog i braću Pavlić, te da ih je predao optuženom Petroniju, tvrdeći da je to video. Takođe navodi da se za sve u selu pitao Ljuban Devetak. Pri takvim navodima vrlo uporno ostaje i prilikom njihovog suočenja.

Zapažanja

Preciziranom optužnicom, na osnovu izvedenih dokaza tokom dosadašnjeg postupka, uglavnom su bliže definisani načini izvršenja dela za koje se optuženi terete, uz neznatna proširenja ili suženja pojedinačnih odgovornosti. Svi optuženi negiraju učešće u zločinima prebacujući krivicu na bivšu JNA, komandanta 2. pgmbr Dušana Lončara, vojnu policiju, vojno-bezbednosne organe, neidentifikovane ili pokojne pripadnike grupe Dušan Silni, kao što su pok. Kosta i Aždaja. Kao i do sada, optuženi tvrde da su izjave svih svedoka/oštećenih, kao i drugih optuženih koji ih terete, neistinite i zlonamerne.